

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

BARCELONA, 20 DE JANER DE 1911

Núm. 1673 ————— Any XXXIII

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

10 centims ————— Atrassats: 20

AL MOLL DEL CARBÓ

—Si..., ja pots xiular, ja, sirena negra!... Me sembla que si no te'n entornes ab el ventre plè...

CRONICA

FREDOR

Fa fred. El Tibidabo va cobrirse de blanc dies passats. La mar tenia, en la seva escuma, un no sé què de to de neu.

Fa fred. Però hi ha una compensació en totes les coses desagradables. La fredor d'aquets dies ha fet desfilar per les Rambles la verdadera forma hivernal de la dona barcelonina. Les pells de l'abric li donen un no sé què de felí, com a la gata finissimament gelosa de la seva pulcritut... Oh Janer!—Les galtes, més vermelles que de costum, són com una florida de roses d'hivern al bell mitg del mercat de flors. Tremolors gracioses fan estremir els bells cossos, sota els vestits que s'ajusten a les formes, prometentles al qui les veu passar...

PUCK

LA PUJA DEL TABACO

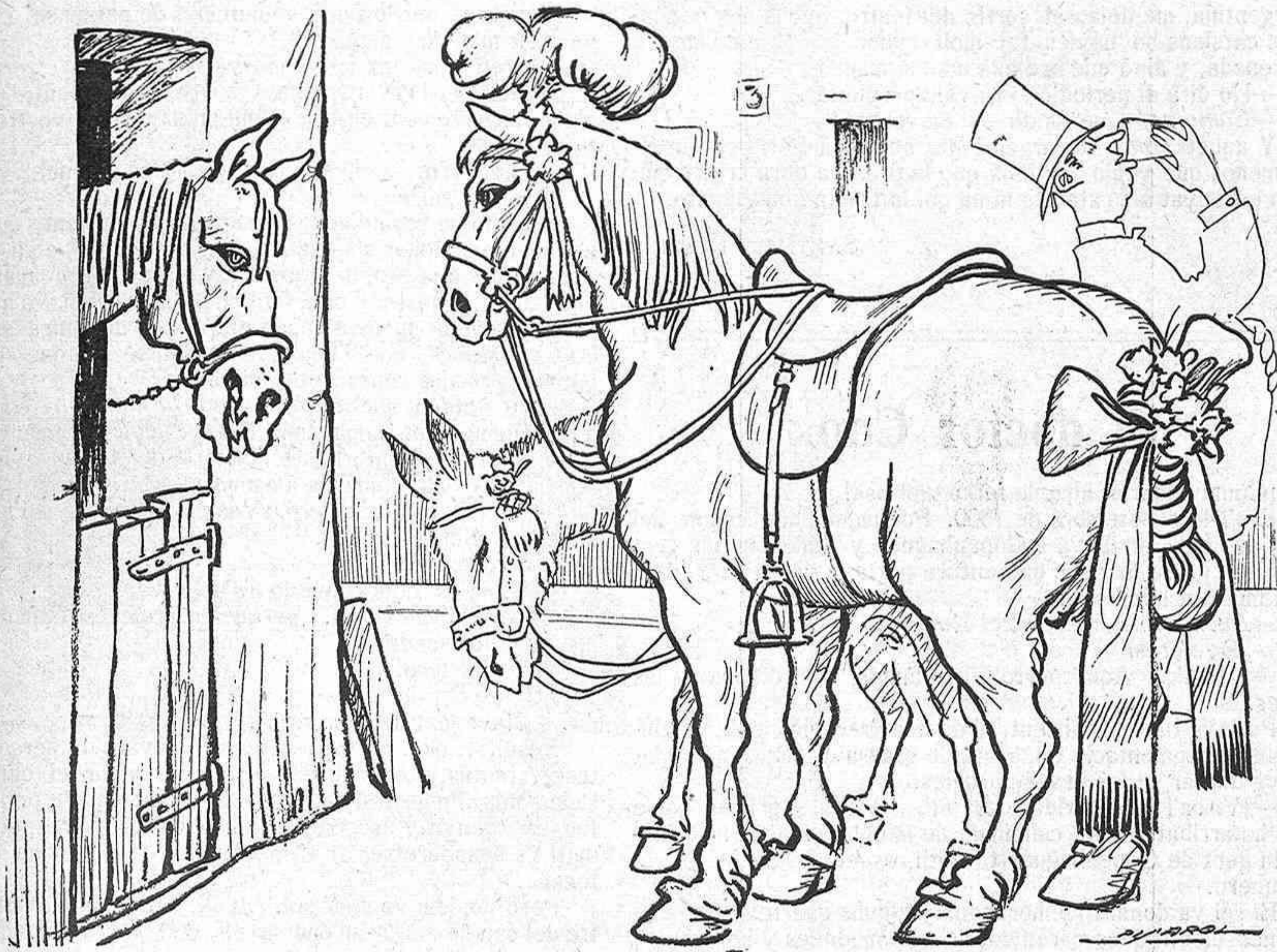
—Què es allò? un dirigible?
—No, home... Un cigarro d'estanc!

Sobre "El daltabaix"

No tractarem pas de discutir, en les quatre ratlles que anem a escriure sobre l'estrena d'*El daltabaix*, o sia *Las de Barranco*, de l'autor argentí de Laferrere, si hi ha dret a contestar les crítiques. El que escriu, en estrenes seves, més d'una volta n'ha tingut ganes de contestar a molts judicis que de moment li han semblat raves agafats per les fulles, però no ho ha fet mai, perquè ha cregut que l'autor que està a les bones, també té d'estar a les males, y això que les males abunden; ademés, que en una obra seva, si be comprèn que'ls que critiquen molts cops estan pertorbats, té por d'estarho ell mateix, y ha acabat per deixarho correr.

Però ser traductor ja es altra cosa, la feina de traduir es tan petita, si's compara ab la de concebir y de crear, que un no hi es pera res, o es com si no hi fos. El traductor es un intèrprete que en lloc d'anar al tren, o a la fonda, a fer de guia de forasters, va al teatre d'una altra terra, agafa l'obra que li sembla y diu als seus conciutadans: aquí us porto una comedia que diu això, y allò altre; si us agrada me n'alegraré, y si no, pendré paciència, però, naturalment, com que'l foraster ell l'ha triat, y s'hi ha fet amic, y l'ha conegut més que'ls altres, també té dret de dirhi la seva.

Les que hi han dit alguns dels altres del ram de criticar comedies no ens han convenusut del tot. Es més: tampoc ells s'avenen, y fent notar les contradiccions no tindriem res més que dir y trobariem que no hi ha escena, ni caracter, ni situació, que un o altre no l'hagi alabada. Sia que això del revister va cansat de veure comedies (y això sí que ho trobem natural); sia que'l teatre acaba tard, y a l'hora d'anar a dormir ells han d'escriure l'impressió fins de lo que no els ha impresionat; sia que'ls seus llegidors tenen pressa de saber lo que ells no saben del cert, el cas es que quasi no hi ha estrena que l'opinió de moment no l'hagin de modificar els de l'opinió futura. Lo que uns tomben els altres ho aixequen, però com que pera aixecar una obra, ha de tenir valor positiu, y pera reventar n'hi ha prou d'haverhi reventadors, abans una bona comedia que me li han fet la traveta no torna a centrarse y a caminar be, tenen de passar uns quants mesos, y a voltes anys, y a voltes desenes, y es molt trist que pel mal humor, o per la pressa, o per lo que sia, aturin ab qua-

SANT ANTONI

—Y doncs, Careto, que no fas festa, avui?
 —Ja fa dies. L'amo's va declarar en vaga..., y jo també.

tre cops de ploma, lo que es obra capdal d'un autor y mostra d'art d'una gran nació. En això no hi val a dir *perdoni*. Ab els trens rapids y els barcos lleugers la lletra de motllo va per tot, y quan veuen que ab quatre ratlles se paga lo que ells tant estimen, ens fa por que tinguin l'*idea* de que aquí l'Art va molt barato, y encara que sia veritat no voldriem que ells ho sabessin.

Si anem desprenent de les crítiques (salvant algunes excepcions) lo que han dit de l'obra en particular, forma un contrast curiosissim de lo que n'han dit en general. Hi ha qui diu que la protagonista es de les mellors creacions que pugui tenir el teatre modern; hi ha qui diu que'l dibuix de les tres filles es just, y ferm, y ben definit; hi ha qui diu que l'obra commou, que es crudel, que fa pensar, que es enginyosa, y confessant tot això y altres coses que no recordem, encara la trobem dolenta. No voldriem tenir altre castic que escriure obres ben dolentes ab totes aquestes qualitats! Si Nostre Senyor, que ho pot tot, ens n'enviés una cada any, prometeriem anar a peu, y portar un ciri a Montserrat, y hi convidariem als critics!

Lo que creiem que hi ha en *Las de Barranco*, com a primera condició, que es lo que més ens va enamorar, es la novetat de la tècnica, y en l'Art, sempre, però sempre, en que no vulgui confessarse, es lo que ha portat més raons. Cerqueu l'assumpte més conegut, definitiu, sense discussió, y que tots l'han pintat a ratlles; que un altre el pinti a puntets y ja no hi haurà modo d'entendre's. Preneu la plassa d'Olot, y que tothom sàpiga que es d'Olot, y que la pinti un impresionista, y's negarà la comarca. Penseu uns versos inspirats

y feulos en un ritme nou, y bona-nit, inspiració! La gent admet els conceptes més aviat que'ls procediments. Un se pot burlar de tot, però ab els procediments antics; y això, en la tècnica nova, aquets saltirons d'escenes, pera trobarse sablament al cap-d'avall del camí; aquet joc d'escacs de diàleg pera anar a guanyar la partida; la falta de *latiguillos* (que tant usem tots) de totes menes: dels de crits, de coma, de pausa, de punt final, de quietut, de patriotisme o d'adulació, pera ser honrat a la seva manera; aquesta falta de rutina en les entrades y sortides; aquest art tan personal, tan *d'allà baix*, tan viu y tan sabiament espontani; això, y el ser tard, y la pressa, es lo que ha esverat a alguns critics, y n'han dit atolondrament, essent aixís que pera fer quatre actes, per lleugers que vagin els dits, se necessita més d'un mes, y pera fer una reventada, no s'hi pot estar més de mitja hora, perquè els caixistes l'esperen.

El nostre parer, doncs (un parer més), es que l'obra es humaníssima, es enginyosa, es ferma, es vibrant com poques obres. Es un parer més, ja ho sabem. Però lo que'ns cegués la passió y els nostres pocs coneixements ens ho farien veure clar els centenars de vegades que s'ha aplaudit en tota l'Amèrica; lo que n'ha dit el nostre public que encara no ha llegit les crítiques; els triomfs que hi obté arreu la bella Tina di Lorenzo, y el parer dels de l'ofici, que, sovint, tractantse d'un colega, no pequen de massa pietosos.

Y si l'obra no fos bona, no haurien tingut ocasió de lluir-s'hi com s'hi llueixen les nostres actrius y els nostres actors, perquè aont no hi ha pasta no hi ha coques. Un redactor de *La Nación*, que havia vist moltes voltes aquesta obra a

l'Argentina, me deia, al sortir del teatre, que'ls nostres comics catalans ho havien fet molt millor que'ls que l'havien estrenada, y això que'ls d'allà no són mancos!

—Ho dirà al periodic?—Li vaig preguntar.

—*Cómo no!*—me va dir—si es veritat?

Y aquet *cómo no* argentí ens aconsolà de les censures. Al menos que vegin allí baix que la primera obra criolla que hem ensenyat als catalans hi ha qui la tracta ab respecte.

SANTIAGO RUSIÑOL

El doctor Cook

¡Còm oblidarla, aquella fetxa gloriosa!

Era'l 4 de Setembre de 1909. Poc menos que caigut del cel, un homè arribava a Copenhague, y traitentse ab gest heroic la gorra de pells que encara portava desde *allà*, deia a la multitud admirada:

—*Buenas!*... Vinc del Pol Nort.

—¿De veres?

—Mireu!... Aquí porto els plànols, els dibuixos, les notes...

Parlava tan formalment, el doctor Frederic Cook, y exhibia una documentació tan bruta de grassa de foca, que ningú va dubtar de les seves paraules.

—¡Visca'l descobridor del Pol!... ¡Visca el primer home que ha arribat al punt culminant de la bola terràquia!—cridava la gent de Copenhague, tocantli respectuosament el xubasquero.

El rei va donarli l'enhonorabona y alguns quartets; les acadèmies científiques varen cobrirlo de medalles y honors, y, passada lo que'n diriem la lluna de mel de la tornada, un editor espavilat va anar a trobarlo.

—Mister Cook, això no pot quedar aixís. Es precis que la relació del vostre prodigiós descobriment se publiqui en forma de llibre.

Yanqui y, per lo tant, comerciant de naixensa, el doctor va obrir immediatament l'ull.

—Crec lo mateix que vos—va respondre.

—Molt be. D'acord, doncs, sobre aquet punt, ¿tindrieu algun inconvenient en que el qui publiqués les vostres aventures fos jo?

—Oh!... Tot es qüestió de preu. Si'ns avenim...—

Y ja van serhi.

Que si una cosa d'aquesta naturalesa val tant, que si jo no us en puc donar sinó quant, que arribeu fins aquí, que poseuvos més a la raó, descobridor y editor varen acabar per entendre's, y mister Cook, fent un gran sacrifici, va autorisar la publicació de la seva anada al Pol per la bonica suma de 600.000 francs, que l'home, recordantse de que «no val a badar», procurà cobrar bitllo-bitllo.

Però vetaquí que *de la noche á la mañana*, compareix a Copenhague el comandant Peary, que justament també venia del Pol, y, enterat de l'història explicada—y cobrada—per en Cook, comensa a armar el gran escandol.

—Doctor, sou un bolero. Vos no heu estat mai al Pol ni sabeu en quin indret cau.

—Oi que sí!...

—¿Còm es, doncs, que jo no us'hi vaig veure?

—No m'hi vau veure... perquè encara esteu dejú d'anarhi.

—¡Trapissonda!...

—¡Embustero!

—¡Descobridor de pega!

—¡Navegant de camí ral!...—

Resultat: que, portada la qüestió davant de persones enteses, tantes y tan sòlides proves va aduir el comandant Peary pera demostrar la farsa d'en Cook, que'l pobre doctor, avergonyit y escorregut, no sabent ja què respondre, un matí va desapareixer de Copenhague... y endevina qui t'ha tocat...

Però no se'n va anar sol. Ab ell, ben empaquetadets dintre del sac de mà, se n'endua els 600.000 francs que, per endavant, s'havia fet pagar per la novela.

* * *

Ha passat d'això un any y mitg.
Ocupada la gent ab altres coses de més importancia,

Els ex-presos d'Horta

: DETINGUTS AB MOTIU DELS SUCCESOS OCORREGUTS EL MES DE JULIOL DE 1909, SOFRIREN EN LA PRESSÓ MODEL UN LLARG CAUTIVERI, FINS QUE MERCÉS A LES GESTIONS DE DIVERSOS POLÍTICS BARCELONINS, S'IGUEREN POSATS EN LLIBERTAT :
: EL PASSAT DIUMENGE, PERA CELEBRAR AQUET FET, VA DONARSE EN HONOR SEU UN LUNCH EN EL CENTRE R. D. F. D'AQUELLA POPULOSA BARRIADA : : :

TOT HABILLANTSE

—Encara no't determines pel llas del matrimoni?
—Y cà!... Potser me'n determini quan sigui com el
d'aquesta corbata, que'l faig y el desfai tot sovint y
com me sembla.

s'havia ja oblidat del doctor y de les seves garrofes, quan de sobte apareix l'home a Dinamarca, disposat a explotar per segona vegada el quiento del descobriment del Pol.

—¿Còm?... Desfent ara ab la quia lo que llavors va fer ab el cap.

Fresc com una lletuga, s'ha presentat al director d'un gran diari, el *Politiken*, y ab la major tranquilitat li ha dit:

—Segurament recordareu que tot lo que l'any passat us vaig explicar era una guatlla.

—¡Ai, sí que ho recordo!

—Doncs be; aixís com el public llavors va engrescarse tant ab l'història del meu fingit viatge, ¿no us sembla que avui li interessaria encara més el sapiguer còm y perquè vaig inventar aquell teixit de mentides?

—¡Quina idea!...—

La cosa, per lo original, ha caigut en gracia al director del referit diari; els tractes s'han arreglat en un tancar y obrir d'ulls y... no'n parlem més: 200.000 francs cobrarà altra vegada l'ilustre doctor pera explicar al public de Copenhague, que ha llegit de quina manera *va anar al Pol*, còm se les va compondre *per no anarhi*.

¿Hi ha hagut mai al món cap prestidigitador que hagi inventat un joc més bonic?

Cobrar dues vegades—y ab tanta esplendès—una feina que no s'ha fet, sols se li ha ocorregut al doctor Cook.

—¡Ah!—pensarà, de segur, més d'un regidor dels que ara roden per aquí:— Si jo tingués aquesta habilitat, avui mateix renunciava el carrecl!...

A. MARCH

□ ————— □

Qui vol un calendari pera l'any nou?...

—Que ja has vist l'Almanac dels Noucentistes?

—Quan jo, que'm fixo en tot lo que's publica, no l'he fullejat, es que encara no ha sortit o que no deu ser gaire popular.

—Oh, com que no més n'han fet doscents, no es extrany... No hi volen pas passar per populars, els noucentistes. Ells ja'n tenen prou ab ser la flor y la natilla del talent, el *Chantilly* de l'aristocràcia literaria, els millors y els més sabis.

—Y qui'ls ho ha dit que són els millors y els més sabis?

—Vès qui'ls ho ha dit!... Ells mateixos!

—Ah, sí?... Be estan prou de broma.

—No, senyor, no; no n'estan gens. Precisament hi estan renyits ab això de la broma. Quan un del gremi fa un xisto, me li claven una multa, y quan an el que l'escolta li escapa el riure, el castiguen ab set dies de sonets d'en Viura, que es molt pitjor que set dies a pa y aigua.

—Però, y quin ideal ne tenen de la vida, doncs, aquesta gent?

—No més cal que's fixi en una cosa. Miri: Per doctrina tenen el *Glosari* d'en Xenius; per temple, el «Faians»; per sacerdot l'Horta... Això es el noucentisme.

—Be, però, qui són, al cap-d'avall, els noucentistes?

—Ai ai!... Són aquells senyors que abans se titulaven estetes.

—Vol dir que són els estetes?

—Ah, aixís ho diuen... No m'embolico, jo, sab?.. El fet es que han manifestat la seva existencia ab un almanac que, segons diuen, es tot un portento.

—Y com es que's manifesten fent calendaris?

—Home, 's veu clar... Pera posarse, del primer salt, a l'altura del *Pagès* y el *Zaragozano*...

RISK

□ □ □

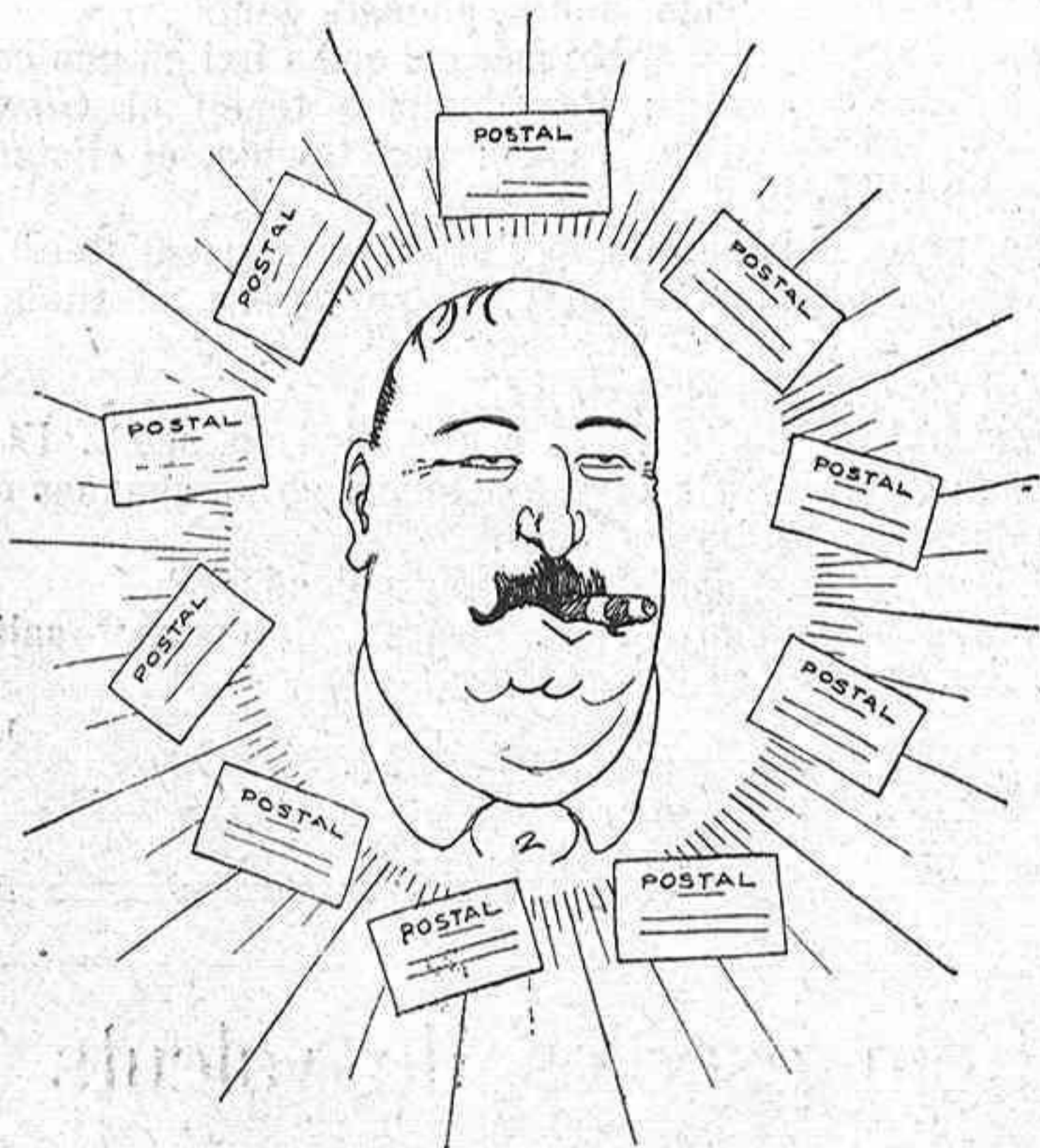
Fem escoles de valents

Con a medi el més segur de que en lo successiu se fassi a Catalunya una política nova, en Wifred, l'amic, exaltava, la setmana passada, la ponencia que, en calitat de president del C. A. de D. del C. y de l'I., presentà el senyor Puig y Esteve en l'Assemblea del P. d'U F. N. R.

LA TORNADA D'EN MIR Y MIRÓ

—¿Còm ha anat el viatge?
 —De tituls municipals no n'he pogut
 col·locar cap, però ¡quines dònnes, noi,
 quines dònnes!...

L'OPINIÓ?... PSÉ!

—Que diguin de mi lo que vullguen...
 La meua moralitat brilla, ara més que
 mai, incòlume y esplendorosa.

El senyor Puig y Esteve proposà, en la seva ponència, que l'U. F. N. R. fomenti, d'ara en avant, el culte als *sports*, a l'ensens que, com a complement de la seva obra cívica, incorpori en el seu programa la celebració d'aplecs, concerts, festivals, concursos, lluites d'estimul, etc., etc.

En Wifred, esperansat sempre y en tots els moments optimista, creu que en el contingut de la ponència del president del C. A. de D. del C. y de l'I. està el principi, el gran buf de la nostra política nova, d'aquesta acció renovadora que'l porta a votar per lo que ell anomena ja la *política de muscles*.

No cal dir com m'adhereixo tot seguit a lo proposat pel senyor Puig y Esteve, ciutadà meritíssim, ponent en la darrera Assemblea del partit. En Wifred té tota la raó. Convé desterrar d'entre nosaltres aquet pacifisme maleit que ha donat a Catalunya una joventut feble, poruga, molla, de cares negres y pàlides, bona no més pera ballar sardanes ab el cap decantat y els ulls mitg clucs.

Es per interès de tots que hem d'acabar ab aquesta generació d'Emulsió Scott, que ha motivat el que en lo més fort de les nostres lluites polítiques tantes vegades els contraris ens apallissessin. Manca a casa nostra sang nova, forsa creadora y aires vivificadors. L'erro més gros de l'element director de la política catalana ha consistit, justament, en desconèixer el perill que significa el no cuidar la cultura intel·lectual del poble paralelament a l'educació física. Pera reparar l'oblit, pera subsanar la falta, res millor que recórrer a la branca feconda dels *sports*, si en qualitat de rassa ardidada desitgem formar un dia en el concert dels pobles civilisats. Els equilibris, els jocs de destresa, aquesta *música dels moviments* qual saludable eficàcia ha sigut, tot justament, ara mateix posada en dubte, no poden menos que acreixer considerablement les nostres virtuts, arribant a produir un estol d'esforsats combatents enveja de les rasses inferiors.

Que al costat de les escoles primaries se creïn a Catalunya acadèmies d'habilitat y de coratge. Que les aptituds nadiues dels nostres infants se desenrotllin y complementin per medi d'una perfecta iniciació en els exercicis corporals. Que siga l'*sportman* enlairat a la categoria de ciutadà cent cops ilustre, y que l'individu que veiem ara conduir una *canoa* del R. C. de R. ocupi el sitial reservat fins avui an aquets sabis que tant temps ens han fet perdre. Que la gimnàstica, l'excursionisme, el *foot-ball*, la pilota, les corregudes per la neu, y demés passa-temps honestos tinguts fins al present per entreteniments de desvagats, assoleixin en la nostra societat catalana el lloc que de dret els correspon, y ja veuran com serà tot un pervindre de color de rosa el que s'aixecarà pera sempre davant nostre, y com l'ansiada hegemonia de Catalunya respecte dels altres pobles de rassa llatina tarda a deixarse sentir molt menos de lo que'nsensem.

El fet de que l'Assamblea acceptés la proposta del senyor Puig y Esteve, diu ben clar que, o la política es una mentida, o que poc tindrà de viure qui no vegi com se fa an els *sports* un lloc preferent en les nostres pràctiques polítiques. Com a català y com a *afiliat*, me permeto en aquet cas indicar als honorables patricis que han de constituir el Consell Directiu del P. d'U. F. N. R. la conveniencia de que posin l'ensenyansa de l'art de la *boxa* entre les assignatures capdals d'aquet nou curs del despertar nacional. De tots els *sports*, es aquest, indubtablement, el que, més que cap altre, requereix una grossa quantitat de sang freda, de coratge, de confiança en sí mateix, a l'hora que una més severa disciplina muscular. En poc temps ha fet la *boxa* progressos enormes. Els seus avensos els ha determinat, principalment, l'influència de la rassa anglesa, que l'Amèrica ha tornat encara més forta y més astuta en la pràctica d'aquelles manifestacions *sportives* o industrials en que empleia la seva activitat.

La *boxa* no podia restar impassible a les lleis de l'adelanto. Aixís ha sigut com als cops de puny drets y violents s'han succeït les embestides *altes*, els *ganxos* y els atacs pel *revés*. Després d'exigir la forsa a la sola extensió del braç com antigament era costum, se posà un dia en joc l'espatlla, més tard la rotació del cos, y finalment s'ha obtingut el concurs de les cames. En comptes de *picar* de lluny, recurs lleig y fadigós, que colocava al boxeador en un manifest signe d'ignorancia, s'ha arribat a pegar d'a la vora. Els cops han esdevingut, ab els cambis, mellors y més decisius, per lo mateix que han guanyat en eficàcia y sequetat. L'art de la *boxa* s'ha ennoblit. El cop *unic*, que venia a esser com una sola nota del pentàgrama, s'ha convertit en una serie de plantofades cadencioses, rítmiques, que constitueixen molt sovint tot una delicada frase musical. Gradualment s'ha fet de la *boxa* una ciencia extremadament complicada, y que, com es de llei, exigeix dels seus conreadors unes aptituds nadiues

excepcionals y una llarga y treballosa iniciació. N'hi haurà prou ab fer constar que, segons els perits, precisen més de sis mesos pera donar d'un modo perfecte un simple *directe d'esquerra*, el cop de gracia per excelencia. L'home el més competent, necessita de tres a quatre anys pera coneixer totes les subtilitats, tots els recursos de l'ofici que li permeten arribar a esser *algú* en el complicadíssim art del puny.

Per tot això demano que sigui la *boxa* lo que ocupi ab preferencia l'atenció de la nova generació de catalans, tota vegada que cap altre *sport* exigeix, com aquest, una activa intervenció de l'intel·ligència que fa el seu exercici tant cerebral com muscular.

Donemnos als *sports*. Fem homes musculosos, valents, heroics, que, com diu en Wifred, no temin, sobre tot, als lerrouxistes ni a la policia. La veritable forsa espiritual d'un poble presuposa una forsa física. Convé que aquet jovincel que deixa l'escola, tímid, vergonyós y apocat, incapas de defendre's ell mateix ni de tornar per la justícia dels seus, se converteixi en l'home agíl y decidit, segur d'ell mateix y refiat de les seves forces; que'l ciutadà encongít y melangiós se torni en un patrici ardit y esforsat, que no defalleixi davant del perill; que'l català prudent y comedit aprengui a *aborrir l'aigua*, amatent a valdre's dels medis naturals ab la mateixa facilitat ab que avui empleia l'oratoria, única manera de demostrar que la perfecció cerebral, lluny d'exclurir l'intervenció dels muscles, estima el seu empleu com una de les mellors senyals del bé y de l'aristocràcia.

L'interès de la patria vol que s'enlairi el *mastegot* a la categoria de transcendent. Un cop de puny enjogat a temps pot esser, en molts casos, de més eficacia que deu *sportules*.

Pensem, sobre tot, en que'l dia en que aquí's fes de la *boxa* una mena d'art nacional, potser aquestes lluites cansoneres entre la dreta, l'esquerra y el lerrouxisme, oferirien als ulls de l'espectador imparcial algunes joioses amenitats que ara no tenen.

y els *menos austers de les minories*, fugint de la temptació quan els donguin una «breva» o una «regalia». Convé que's pugui dir que si Barcelona ha tingut bisbes que deien: «Fumem! Fumen!», també sab tenir regidors que quan toquen a anar a la una se saben estar de tot, fins de fumar.

A la vaga, repetim!

Pera organitzar-la convé, abans, una Lliga de tots els fumadors. Fem «lliga», doncs; lliguemnos, y mans a la feina.

Lo primer que cal fer es redactar una crida als consumidors de tabaco, convocarlos a un gran miting, a una gran assemblea popular, a lo que sia... El glosador se compromet a fer de secretari... Vinga paper, ploma y tinta.

Aixís!... Ja ho tenim tot.

Es a dir, tot no, que jo, quan me poso a escriure, necessito alguna cosa més...

Algú de vostès me faria l'obsequi d'un «pitillo», que me'ls he deixat a casa?

XARAU

Tuti d'artistes

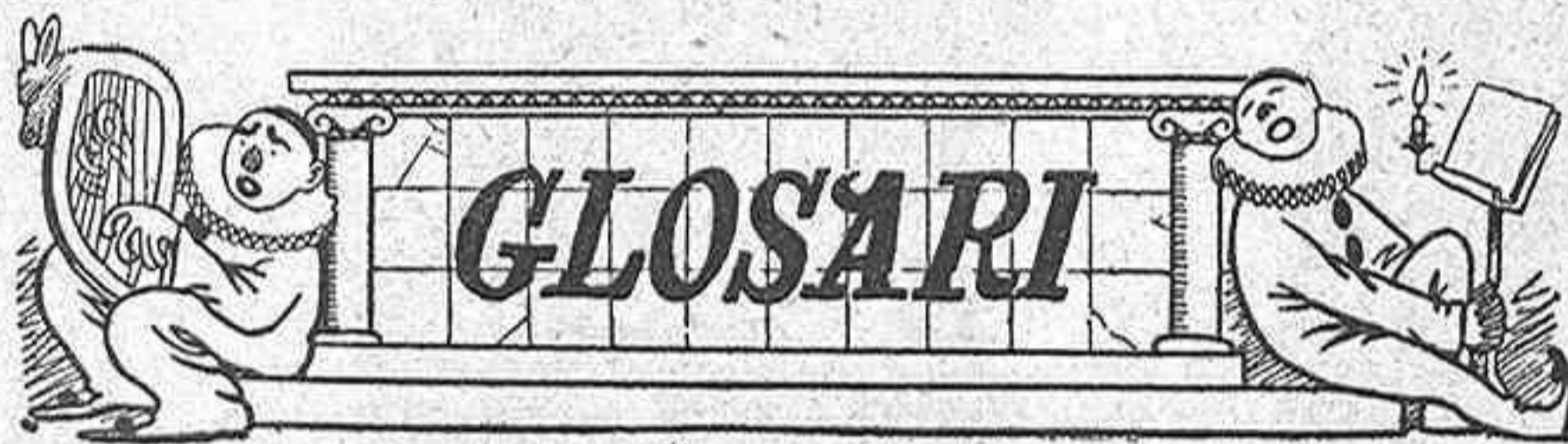
Interessant perquè sí resulta l'exposició que'ls joves artistes Albéniz, Nestor, Smith y Andreu acaben d'inaugurar en el *Fayans*. Totes les persones que a Barcelona's preocupen per les manifestacions culturals dels moderns esperits, desfilaran per davant de l'esplèndida colecció de dibuixos, aigua-forts, pintures y escultures que's mostren en les elegants sales de cà'n Segura.

La senyoreta Laura Albéniz hi porta'l seu talent y el seu bon gust ab una notable colecció de pastells y dibuixos, en els quals dominen, hàbilment armonisades, una gran originalitat y una tècnica moderníssima. En Nestor hi figura ab tres quadros, admirables com tot lo que surt del seu pinzell, un d'ells ja conegut, y entre'ls quals criden l'atenció un magnífic retrat d'en Granados. També es molt celebrada la secció d'esmalts, obra del refinat Andreu, el qual fa gala d'una exquisida destresa, tant en aquesta especialitat com en les pintures y dibuixos, que porten ben marcada la seva personalitat. Y, finalment, el jove y ja decadent Smith hi té igualment la seva representació, que consisteix en una serie d'escultures caricaturesques y una infinitat de dibuixos en els quals hi ha molt que admirar... encara que hi hagi molt que dir.

Ja hi diran la seva els critics d'art y fallarà en definitiva el comprador, que es el fallo que'ls artistes esperen ab més alegria, apart del de la posteritat, que ab aquet no s'hi pot ficar ningú. Nosaltres sols afirmem y repetim que l'exposició dels citats joves artistes al *Fayans* mereix ser visitada per la gent de gust.

Y'm sembla que això ja es dir alguna cosa.

J.

A LA VAGA!

Avui ens dirigim als fumadors, a tots els fumadors en general: an els de puro, an els de cigarrillo, an els de pipa y fins an els de «boquilla»... que deuen ser els que fumen sols pera fer l'home.

Ens dirigim en sò de revolta als fumadors, y els diem: Esteu disposats a anar a la vaga? Sí?... Doncs a la vaga com un sol home!

Ha arribat l'hora de deixar de fumar, que es tant com dir l'hora de la nostra reivindicació. Prenent per pretext la puja del tabaco deixarem el vici funest, devastador, que domina a molts homes y a unes quantes dones.

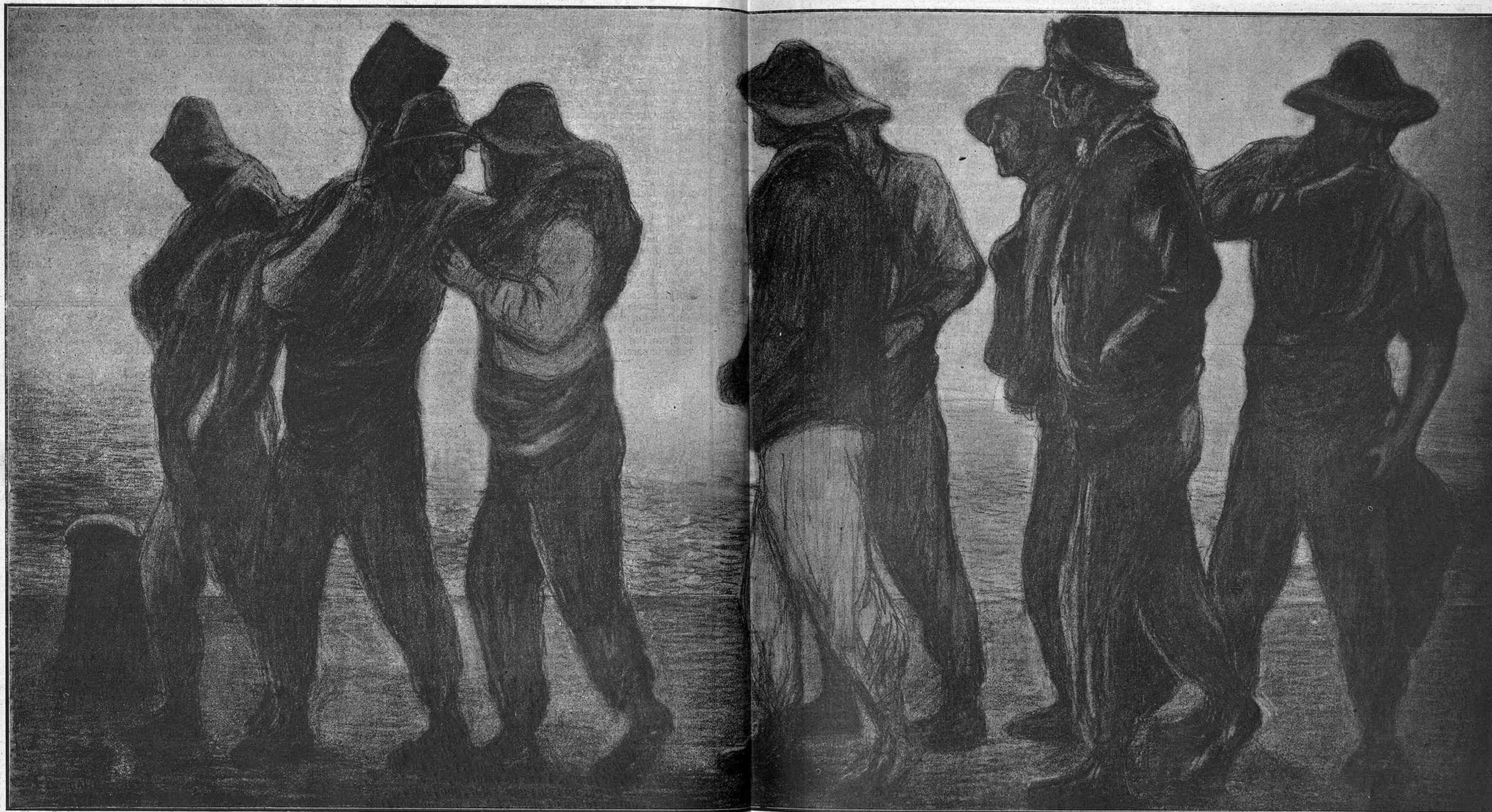
Recordem que, si be es cert que hi ha causes que no valen una pipada de cigarro, en cambi, hi ha pipades de cigarro que porten molt males causes.

A la vaga, sí! Res de transicions vergonyoses, res de fumar menos ni de rebairar el pressupost de la paquetilla... Fumar o no fumar: aquest es el dilema. Doncs, be... Els homes, quasi tots, som homes, y ens en sabrem estar del tot, de fumar. Y ens en estarem, sí. A la vaga, fumadors!... El que no se'n pugui estar, que fumi regalecia, serradures, fulles de pèsol, tot, menos tabaco. Desde les «cigarreras» fins als estanquers, passant pels concellers de l'Arrendataria, que són persones excelentíssimes, tots, tots els elements que contribueixen a l'expansió del veneno nacional havem de considerarlos irreconciliables enemics nostres.

Si don Manuel Girona fos viu, ab tot y ser, com era, tan amic de les estanqueres, de segur que ara's posaria al costat nostre, com s'hi posaran avui els Mir y Mirós

EL CAMINO DEL MAL.—Una novela emocionant y de molt interès, original de la celebrada escriptora Gracia Deledda y que ha sigut traduïda de l'italià per don Miquel Domenge Mir. Es el dolorós procés d'uns funestos amors entre un pobre home del

La legió del treball

terròs y una gran senyora també pagesa y que condeixen an aquesta a les més vessàniques passions y acaben per llenarlos a abdós a l'abim del mal. Sabut es que la Deledda té el do d'escriure d'una manera molt *mascle* aquets assumptes; d'aquí que

en les descripcions y en el dialeg hi vegem una fermesa y un estil gens comuns en les nostres dames novelistes. El llibre, publicat per la casa Henrich y Companyia, forma part de l'acreditada *Biblioteca de novelistas del siglo xx*.

ALMANAC DE «LA CAMPANA DE GRACIA», pera 1911.—El nostre confrare *La Campana* acaba de publicar el seu habitual calendari. L'he fullejat y els asseguro que n'hi ha pera sucarhi pa. Aprop de 200 planes conté, y quasi totes venen ilustrades

ab gracioses caricatures, resultant en gravats y en text un magatzem de sàtira política, social y religiosa. Criden igualment l'atenció un grapat de notables reproduccions y la coberta, molt *llamativa* y molt mal intencionada. Entre'ls almanacs anticleri-

ENRIC PASCUAL MONTURIOL

En altra ocasió hauriem, tal vegada, sigut més extensos pera explicar la personalitat artística de l'Enric Pascual Monturiol, però prou va dir ell mateix ab l'exposició de les seves obres, que tota la Barcelona interessada en els avenços artístics va poder apreciar y admirar. L'ESQUELLA, que no's para en sacrificis de cap mena, té la satisfacció de presentar aquet gran artista pera que'ls seus lectors puguin gaudir-se de l'admiració de les seves produccions.

cals que's publiquen al món, el de la nostra *Campana de Gracia* es dels més interessants y sugestius.

La guerra dels pagesos de remensa.—Conferencia donada el mes passat a la Familiar Obrera de Sans per don Pere Corominas.

Els duros sevillanos.—Sainet en un acte y en prosa, original de don Ramon Muntané. Es de gran *risa*, ple d'efectes comics y reuneix totes les condicions pera'ls aficionats.

Boletín de la Sociedad Astronómica de Barcelona.—Número 6, corresponent al present Janer, tan ben presentat y tan interessant com tots els que l'*Astronómica* porta publicats fins ara.

Calendario del obrero para 1911.—Un llibret de 64 planes que conté, ademés del calendari, algunes observacions propies pera la classe treballadora. El publica ab exit, a Madrid, el senyor J. J. Morato.

El frare blanc.—Cansó popular catalana. Una fulla que conté lletra, música y notes aclaratories sobre les variants de dita cansó. Porta el número 85 de la col·lecció titulada *Cansoner popular*.

SEPT SCIENCIES

El periodisme, font de negocis

Fa dues setmanes publicàrem la següent carta que una mà desconeguda tingué a bé l'enviarnos pel correu interior:

«Senyor Director de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA.

«Distingit senyor:

«Tota vegada que'l setmanari de la seva direcció ve ocupantse un dia y altre dels *affaires* municipals ab tan grossa independència de criteri, ¿per

què no mira d'esbrinar la causa del mutisme observat per *El Diluvio* enfront del *Projecte de llimpessa pública y domiciliaria* aprovat per l'Ajuntament?

«Així tal volta podria saber lo que puga haverhi de cert respecte de determinades gestions practicades per un regidor de la majoria radical prop d'*El Diluvio*, y que han donat per resultat el silenci d'aquet diari en l'assumpte de la llimpessa, a cambi del compromís de consumir els olis y grasses de determinada fàbrica, contret pel senyor Serra Sulé. Inutil afegir que la fàbrica de referencia pertany a una persona de l'intimitat d'*El Diluvio*, y que no fa pas gaire temps donà moltíssim que parlar.

«Un que no bada.»

Al peu de la mateixa hi posàrem nosaltres unes ratlles preguntant què hi havia de veritat en les afirmacions d'aquet ciutadà *que no bada*.

Ab tot y els dies transcorreguts estariem encara en el punt d'al comensar, si en vista del silenci observat per *El Diluvio* no haguéssim practicat algunes gestions de caracter particular que'ns han permès averiguar alguns dels extrems en la missiva indicats.

Podem assegurar avui que tenim el nom del regidor lerrouxista que, en nom y representació d'en Serra Sulé, tractà ab en *Tarugata*, més afortunat, en aquet cas, que quan se dirigí an en Gonzalo Rivas.

Sabem més. Estem enterats de que la fàbrica aludida pel qui *no bada* es la dels germans Busquets, ex-gerent, un, d'*El Diluvio* y cunyat del senyor Lasarte.

Els senyors Busquets tenen en qualitat de corredor an en *Tarugata*, factotum de la redacció d'*El Diluvio*, qui, segons diuen, se serveix del diari pera proporcionar clients als fabricants anomenats.

Per mediació d'en *Tarugata*, compten el germans Busquets a l'Anònima de Tramvies entre els seus principals clients.

Serà per xò que *El Diluvio* tracta ab tanta benevolencia al senyor Foronda, arribant fins a l'extrem d'amagar les desgracies que'ls tramvies realisen?

Tornem a preguntar:

Què hi ha de tot això?

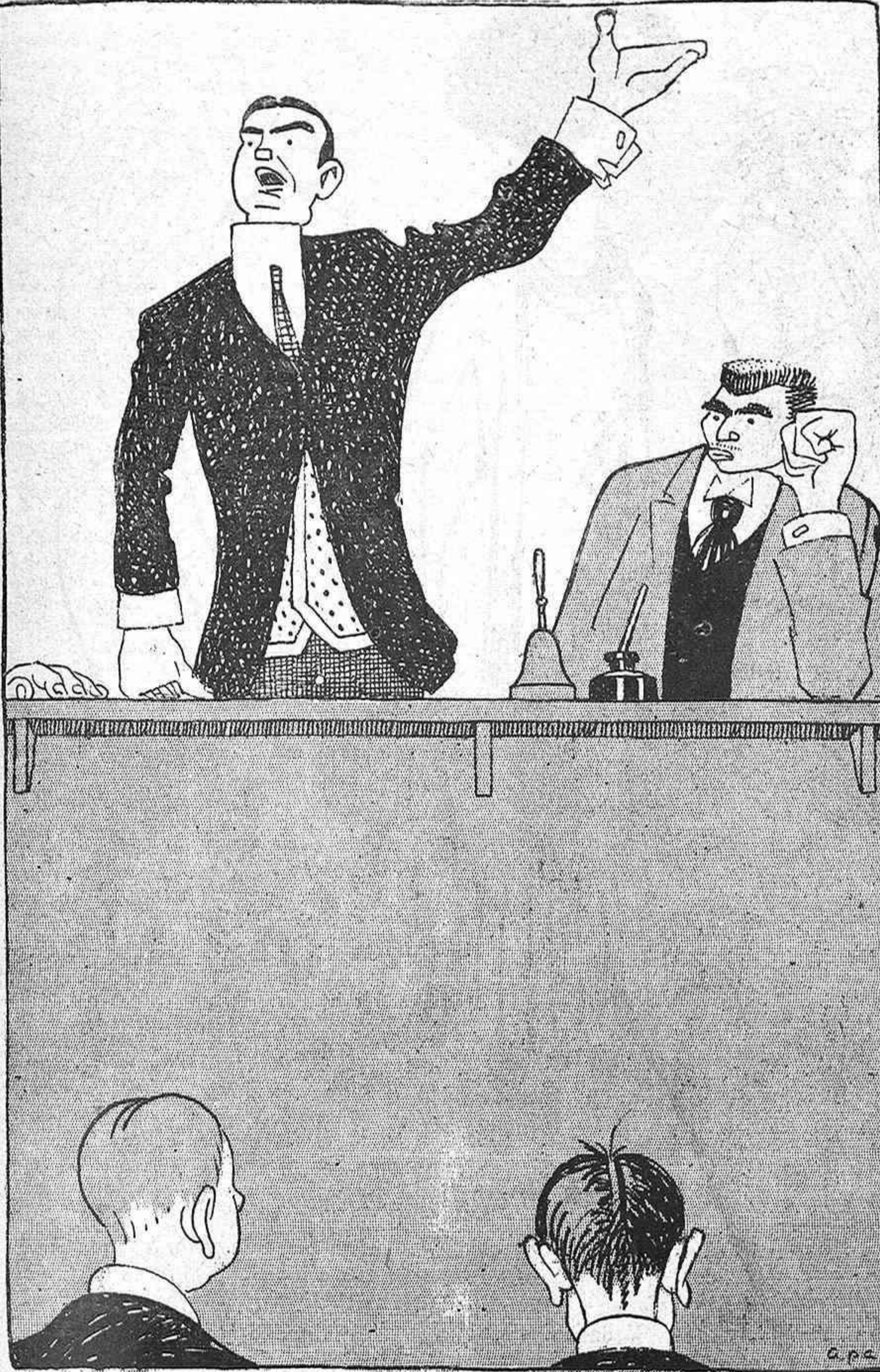

PRINCIPAL.—En Juli Vallmitjana ha triomfat novament al teatre. *Els zin-calós (Els gitanos)* es un quadro impressionista d'extraordinari relleu plastic, de molta intensitat dramàtica y de pintoresques costums, que resulta, teatralment, d'un gran valor escenic. No'ns atrevirem nosaltres a dir, com molts, que tot allò que passa en aquell quadro es la veritat fotogràfica de la vida gitana. Nosaltres, com tot el public que va aplaudir-lo, desconeixem el natural que ha servit de model a l'artista, aixís es que ignorem si l'ambient de l'obra y els caracters del seus protagonistes estan animats d'aquella veritat que alguns hi saben veure. La *veritat* es que la producció demostra una grapa colossal; que la comedia, en conjunt y en detall, resulta artística; que les figures se mouen be, y que'l diàleg se manté constantment dintre una sobrietat literaria molt recomanable.

L'interpretació va ser molt cuidada. Les senyores Morera y Xirgu, a l'altura de la seva reputació de grans actrius; la senyora Roldan, molt ben caracterisada y fent un excelent treball. Els homes, també en son lloc. L'Ortiu, un admirable gitane enamorat; en Guitart, en Daroqui y en Galceran, encaixadíssims.

—S'ha estrenat també, ab el títol de *Fra Angel*, un juguet comic original de don F. Xavier Godo. Es un bibelot a l'antiga destinat a fer passar l'estona, y, baix aquet punt de vista, compleix be el seu objecte.

LICEO.—La reproducció de la famosa òpera de Wagner *I maestri cantori* pot considerarse el més gran aconteixement de la temporada. La fruició dels bons records que teniem de la superba partitura s'ha refermat ab un entusiasme extraordinari a l'escoltarla de nou. Y cal confessar que a l'exit hi han contribuït tots. El mestre Mancinelli, dirigintla d'una manera afiligranada, posanthi tot el seu talent; els artistes, logrant una execució que ha superat a les més memorables; l'orquestra, matisant com mai, y fin hi ajudaren els filarmonics aficionats, acudinhi en tan gran nombre que, per fi, poguerem veure un ple brillant al teatre.

MERIDIONALISME

—Estimats consocis: La Junta ha acordat, seguint les palpitations del temps, canviar el nom de «Foment Dinamic Futurista de la Sardana» pel més apropiat de «Foment Dinamic Futurista de la Pedagogia».

El public escoltà ab religiosa admiració les portentoses armonies, plenes de delicada bellesa que contenen *Els mestres*, y aplaudí a l'acabament de tots els actes ab gran entusiasme, ovacionant als artistes, entre'ls quals precisa mencionar les senyores Mosciska y Verger, y els senyors Palet, Segura y Mansueto. Tenim Wagner pera dies y ens en alegrem.

ROMEÀ.—*Presons de nois*, d'en Lorde y Chaine, es l'obra grossa ab que s'ha inaugurat la nova temporada. Se tracta d'un melodrama sense les qualitats del melodrama. Es una obra de

les que se'n diuen impressionistes, crudel, freda, que deixa l'amargor a l'esperit, que ataca constantment els nervis y en la qual la bellesa de l'art, per emoció que produeixi, no arriba mai a endolsir el cor del espectador. S'ha de reconèixer, no obstant, que està molt ben construïda tota ella y que'l quart acte es d'un efecte magistral.

Els artistes varen estarhi tots molt be. El debutant senyor Bardem es un jove actor de grans condicions pera galan. El public va *ullarlo* desseguida, premiantlo ab aplaudiments, lo mateix que an en Capdevila y als altres.

—*Ombres d'amor*, un acte, d'en Burgas, a jutjar per l'impressió general, va treure'l regust amarg del drama. La nova obreta del nostre amic es, segons diuen les persones enteses, una enginyosa fantasia poètica concebuda a la manera d'en Mæterlinck; una mena de madrigal amorós posat en escena, que interessa pel misteri que enclou la ràpida acció y que s'escolta ab gust, gracies a lo ben cuidat que es el dialeg.

—Que per molts anys ho puguin dir! Oi, noi?...

—Justa!

Tocant a l'interpretació, val a dir que tots hi posaren el coll, repartintse els aplausos les senyores Baró y Gotarredona y els senyors Tor y Bardem.

—*Un crim sensacional* es una comedieta propia pera la secció *vermouth*, que diverteix molt gracies a l'originalitat de l'assumpte y als acudits de que està emperat el dialeg.

—Pera demà, dissabte, està anunciada l'estrena de *L'intrús* (*Le danseur inconnu*) d'en Tristan Bernard, obra representada ab gran exit a París.

ELDORADO.—*Lo eterno*, d'en Gómez Renovasles, estrenat darrerament, es un de tants juguets comics ab entatxonats sentimentals. El dialeg es primorós y abundant en acudits.

S'hi distingiren la senyoreta Toscano y els senyors Ramos, Ariño y Alonso.

APOLO.—La darrera novetat es un melodrama del incansable Focs: *El fantasma gris*. Construïda ab trassa, l'obra resulta rica en escenes *clous* y moments culminants. L'interès va creixent a cada un dels set actes y... vaja, que hi ha *Fantasma* pera dies.

L'actor Parreño y els seus companys varen posar el foc necessari en els respectius papers.

L. L. L.

ESQUELLOTS

No sabem si el marquès de Marianao es o no es supersticiós, però, per poc que ho sigui, suposem que a hores d'ara estarà ja convençut del gravíssim error que va cometre al tornar a ferse carrec de la vara el divendres, 13 del corrent.

¡Dia 13 y divendres!...

Es clar... L'endemà, al mercat de la Concepció se rompia la bastida dels pintors que acabaven de donarhi una capa de pintura a l'oli, y de la trencadissa'n resultaven un mort y varis ferits.

Al dia següent, la circulació de trens quedava interrompuda en moltes línies d'Espanya, y el ministre de Gracia y Justicia, al qui don Salvador se proposava acompanyar a l'inauguració del

L'ENVEJA

—Ai, filla, què pogués ser óssa..., ara que estan de moda les pells!...

Museo Social, no podia sortir de Madrid, y l'inauguració havia d'aplassarse.

Y, senyor marquès, ara tot just som al comensament. Veurà, veurà les coses que li aniran succeint en aquesta tongada d'arcaldia...

Dia 13 y divendres... y pendre possessió de la vara! ¡Quina mala idea va tenir!

□

DILLUNS passat, ab motiu d'estrenarse en el Principal *Els zin-calós*, d'en Vallmitjana, van anar al teatre molts morenos de l'art de l'estisora.

En vista de l'exit, van agafar uns fums, que aviat, pera veure un gitano, se tindrà de fer antessala.

Un grupo d'ells va entrar a l'escenari y va dir an en Vallmitjana:

—Creiem, païet, que ab el nom que això ens *endinya*, ens tindria d'empleiar a l'Ajuntament.

—No sé si us hi voldran allí dintre—els va contestar en Vallmitjana.

—Perquè som gitanos? Que no n'hi ha, de gitanos, allí?

Y davant d'aquesta gran veritat, en Vallmitjana va quedar sorprès y no va saber què respondre.

Lo que temem es que allí no els vulguin.

Tindran por de la competencia.

□

CÒM està l'assumpte de la nena Montserrat Iñiguez, aquella famosa *historia* inventada per *El Diluvio* y en virtut de la qual varen ingressar en la seva administració algunes mils pesetes, candorosament entregades per persones que, no coneixent les manyes del diari de la plassa Real, creien de bona fe y a ulls clucs tot lo que en les seves columnes els contava?

Comprenent la llegítima curiositat del public, y veient que la premsa d'aquí, ignorem per quina causa, no'n diu res, hem acudit a la de Madrit, y en un diari d'en Canalejas, que es lo mateix que dir anticlerical, y, per lo tant, gens sospitós de parcialitat, hi hem trobat aquesta noticia:

«La superiora del convento de Santa Isabel, de Gracia, ha otorgado poderes á varios procuradores para que en su nombre ejerciten las acciones que correspondan contra los periódicos

locales que realitzaren una campanya difamatoria para dicho Centro con motivo del supuesto atropello de una niña.»

Això es tot quant, de moment, podem comunicar als nostres lectors y a les víctimes de la *suscripció* perpetrada per l'espavilat *Diluvio*.

□

LAMENTANTSE *El Noticiero* de l'asquerós aspecte que, per haver plogut, presentaven l'altre dia els carrers de Barcelona, deia, ab la seva acostumada senzillesa:

«Respecto al estado de suciedad en que se encuentran nuestras calles, sólo hemos de decir que empeora de un modo notable de dia en dia...»

¡Quines ganes, aquí aont tots ens coneixem, de gastar circumloquis ociosos! Si *El Noticiero* volia expressarse ab tota sinceritat, no tenia més que escriure:

«Respecto al estado de suciedad en que se encuentran nuestras calles... sólo hemos de decir que tenemos un Ayuntamiento lerrouxista.»

S'hauria estalviat tinta, temps y paper. Y hauria dit la pura veritat.

□

DISSABTE, en el local d'una societat obrera, va donar el doctor Antich una conferencia sobre el tema «Lo que ha de ser un municipi».

Ignorem lo que'l distinguit conferenciant degué dir en la seva disertació; però, si va procedir ab llealtat, suposem que, pam ensà, pam enllà, vindria a dir una cosa com aquesta:

«Un municipi ha de ser... tot lo contrari d'això que, per culpa dels beneits barcelonins, hi ha avui a la casa número 1 de la plassa de Sant Jaume.»

□

ELS temporals maritims han destruït bona part de la barriada de *Pekin*.

Don Alejandro, a l'enterarse'n, quina nova decepció haurà tingut!

Ja quasi no li quedaven *xinos*, no més li falta'l disgust d'haver de contemplar la caiguda de la *capital de la Xina*.

Després de l'enderrocament de la ciutat d'idees, l'enderrocament de la ciutat de pedra...

Tindrà, per xò, el consol de pensar que les cases del nostre *Pekin* no ho són, de pedra, sinó de canya y llauna.

□

SEÑOR *Diluvio*, póngase usted de rodillas.

—¿Por qué?

—Por borrico.

Això es lo que, probablement, hauria fet el mestre ab el diari d'en *Tarugata*, si aquet, com seria de raó, anés a estudi, que forsa ho necessita.

Dissabte, explicant als seus lectors la desgracia ocorreguda aquell matí al mercat del carrer d'Aragó, els endossava aquet pastitxo bilingüe:

«Nos acaban de comunicar, á la hora de cerrar la edición, que en el mercado de la Concepción ha caído la *bastida* de los pintores...»

—Bastida, en castellà, es *andamio*, ¿ho sent, senyor *Diluvio*?

PUNTS DE VISTA

— *Barcelona està desconsolada perquè diu que aviat la deixaran sense camisa... Ben tonta!... A mi, d'això'm ve la fortuna.*

—Perdoni, no ho sabia...

—¡Oh, ja, ja!... Per xò mateix, *¡de rodillas!*

Y no li diem que *se quedarà sin comer*, perquè de sobres sabem que entre'ls negocis que fa ab el tramvia y els xanxullós que realisa ab don Gonzalo o altres personatges per l'estil, no es facil que per ara pugui quedarshi.

**

Un'altra burricada.

—¿També del *Diluvio*?

—Naturalment! Aquesta es de l'edició del diumenge al matí.

Atenció, que val la pena:

«*Huelva*.—El dique de la mina que reventó contenia 250.000 litres *cúbicos* de agua.»

Litres *cúbicos*... Com si diguessim albarda sobre albarda.

Un altre dia, potser, ens parlarà d'hectàrees superficials... o de *Tarugatas* que fan tarugos.

Y ¡visca la broma, y vinga pendre'l pèl als pobres suscriptors!

¿Estan convensuts els nostres lectors de que aqueix diari, quan no's tracta de trafiquejar en Consums o d'obrir suscripcions que després ningú sab pera que han servit, en tot lo demés no hi toca pilota?

□

L'ex-governador Ossorio ha passat uns quants dies a Barcelona. Y aprofitant l'estada, l'altre dia va presidir una sessió que organisaren els joves monarquics conservadors.

De què's tractaria en la vetllada memorable?

De preparar una contra-revolució pera'l proxím Juliol?

No s'espantin.

Els *jóvenes monárquicos* encara són aquells 14 mateixos del grupo. El dia que se'n mori un seran tretze, y aixís que siguin tretze... *adiós!* Al cap de l'any un altre de mort.

□

AL *Romea* han comensat a donar películes cinematogràfiques.

El dilluns a la tarda s'hi va deixar caure un autor dels de la capelleta del *Principal*.

Y diuen que al contemplar la sala ab els llums apagats no pogué menos d'exclamar:

—Nois, això ho vèiem molt negre, y ara encara li veurem més.

□

L'*Ugolino*, l'aixerit cronista, se manifesta altament sorprès de que una joia, un cop sortida de la botiga, disminuexi repentinament de valor.

Lluny del nostre ànim el proposit de defensar als argenters, però, respongui el senyor *Ugolino*: ¿que vol dir que no succeeix lo mateix ab totes les demés coses?

Fassi la prova, si ho dubta.

Quan hagi estrenat—es un exemple—un trajo, torni a cal sastre y preguntili si l'hi compra y quant n'hi dona.

Veurà ab quina rialleta l'acompanya a la porta.

Ei, a no ser que'l trajo encara l'hagi de pagar.

LA GRAN NEVADA

—Veiam si, aixís, els estrangers [també diran que això es l'Espanya negra..]

Que, llavors, sí que es facil que se li torni a quedar pel mateix preu.

L'exit que acaba d'obtenir en Vallmitjana ab els seus Zin-Calós sembla que ha molestat bastant an en Viura; y's comprèn.

Impressionat el public ab els paiets y les seves malediccions, tindrà ara una pèssima predisposició pera Les flames del goig, una cosa tan mística y tan de color de rosa.

Res, que a la tragedia d'en Xavieret se li prepara un aculliment a l'alsaria de l'actual temperatura.

Per xò el pobre xicot no s'amaga de dir:

—Abans m'havia d'haver deixat estrenar a mi... Lo que ha fet en Julio es una gitanada!

UN advocat a la seva dòna:

—Mira, noia: aquesta tarda ja cal que amaguis be totes les coses de valor que tenim a casa...

—Y això? per què?

—Perquè aquell acusat que ab la meva defensa he fet declarar ignoscent, diu que vindrà a donarme les gracies.

PETIT CORREU

El senyor President del Gremi general d'Expendidors de tocino, ab ocasió de la seva festa patronal, ens ha enviat deu bonos de pa, pera que'ls repartíssim, com aixís ho hem fet, entre persones necessitades.

* Pulcra y elegantment imprès, hem rebut el programa de la Gran Setmana de Sports d'Hivern que'l Centre Excursionista de Catalunya prepara pels dies 29 de Janer a 5 de Febrer en la nostra alta montanya. Dit programa, a més d'una reproducció del hermós cartell d'en Jaume Llongueras, conté nombrosos detalls d'interès pera'ls excursionistes y un claríssim mapa de la regió ont se celebrarà la Gran Setmana d'Hivern.

** Segueix la llista dels calendaris rebuts:

Cortés germans, fabricants de perfumeria y savons de tocador.—Un bonic relleu en celuloide, impressió d'or, ab petit block de fulla diària.

Tipo-litografia V. Labielle.—Hermós cartellet anunciador, tirat en colors, ab almanac mensual.

Basa y Pagès, Manufactura d'articles pera propaganda.—Un elegant relleu en colors, ab almanac de fulla mensual.

Josep Ortega, Grans tallers d'Imprempta, Litografia y Encuadernació (Valencia).—Almanacs de diversos tipos, mostra de la variada producció de la casa.

QÜENTOS

Escena culminant d'un drama de familia:

—Miserable!... Deshonrar una noia com aquesta!... Espero, al menos, que quan sia l'hora reconeixerà al fill... eh?

—Oh, ja ho diu vostè!... Com vol que'l reconegui si no l'he vist mai?...

Davant l'aparador d'una modista de barrets:

—Ai, Enriquet! M'hauries de comprar aquet sombrero... Veus? Aquet que té una merla ab les ales esteses... M'agrada extraordinariament.

El marit:

—A mi no m'agrada gens. Masses merles, una a sobre y l'altra a sota.

Un viatjant ha passat quatre dies en una fonda molt cara. Tot repassant el compte, crida al cambrer.

—Me sembla que s'han descuidat d'apuntarhi alguna cosa, a la nota.

—Vol dir?... Què?

—L'amo del establiment, que ahir me va donar el bon dia y veig que no me'l posa en el compte.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

Administració y Redacció:
Llibreria Espanyola,
Rambla del Mitg, núm. 20
BARCELONA

Preus de suscripció:
Fòra de Barcelona,
cada trimestre:
Espanya, 3 ptes. - Extranjer, 5

Número solt: 10 centims — Atrassats: 20

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20
Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

Edicions populars d'en SANTIAGO RUSIÑOL

Anant pel món. (2.ª edició)	Ptes. 1
El místic. (2.ª edició)	> 1
Oracions. Am música d'E. Morera. (3.ª edició)	> 1
Fulls de la vida	> 1 (Agotada)
Els Jocs Florals de Canprosa. (2.ª edició)	Ptes 1
El bon policia.	> 1
Monolegs.	> 1
La bona gent.	> 1 (Agotada)
Tartarin de Tarascó. D'A. Daudet. (Quart miler).	> 1
El pati blau.	> 1
El poble gris.	> 1
La mare. (3.ª edició). (Quinzè miler)	> 1
L'alegria que passa.	> 1

La «merienda» fraternal. (Quart miler)	Ptes. 1
L'heroe.	> 1
Llibertat!	> 1
La fira de Neuilly	> 1
Els savis de Vilatrista.	> 1
L'auca del senyor Esteve.	> 1
L'hereu Escampa	> 1
En Tartarin als Alps	> 1
La llei d'herencia.	> 1
Aucells de pas.	> 1
La intelectual	> 1
El redemptor	> 1
Cors de dona	> 1
El Teatre per dins	> 1
Dol d'«alivio»	> 1

AVIAT SORTIRÀ

Esplèndida edició de l'obra **DEL BORN AL PLATA**, d'en Santiago Rusiñol

AUGUSTO VIVERO

— Y —

ANTONIO DE LA VILLA

PRÓLOGO DE

RODRIGO SORIANO

Impresiones de

BENITO PÉREZ GALDÓS

GUERRA JUNQUEIRO

TEÓFILO BRAGA

— Y —

BERNARDINO MACHADO

Un tomo en 8.º — Ptas. 3'50

A. M. D. G.

La vida en los colegios de Jesuítas

Novela, por RAMÓN PÉREZ DE AYALA

Pesetas: 3'50

POGGI

FACECIES LLÈPOLES

Afegida la descripció dels

BANYS DE BADEN

en lo XV^m segle

Preu: 3 pessetes

ADELARDO COVARRI

ITALIA

Impresiones de viaje

Ptas. 3'50

Las cien mejores poesías líricas de la lengua castellana

escogidas por

MARCELINO MENÉNDEZ Y PELAYO

Un tomo: Ptas. 1

GABRIEL ALOMAR

De Poetisació

Negacions y afirmacions del Catalanisme

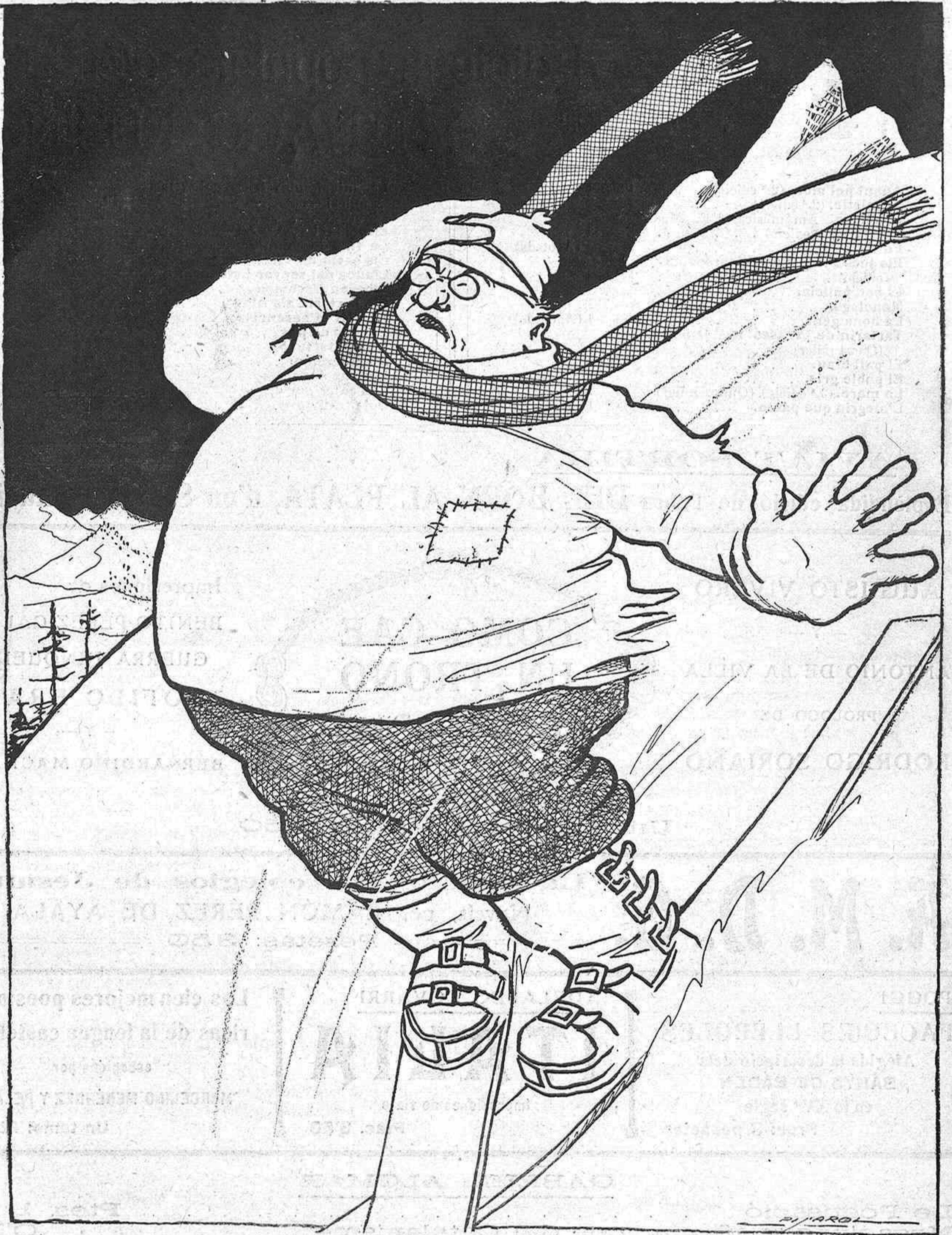
Catalanisme socialista

Ptes. 1

> 0'10

> 0'10

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravíos si no's remet, ademés, un ral per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaxes.

SKISS PERILLÓS

—Ai, pobre de mi!... Tan blanc que es tot això, y tan negre que ho veig!...